

LOHEN KALASTUKSEN SÄÄNTELY¹ - LOHELLE MAHDOLLISUUS !

Voimassa oleva lainsäädäntö

- 1 Asetus lohenkalastusta koskevista rajoituksista Suomen aluevesillä ja kalastusvyöhykkeellä varsinaisella Itämerellä ja Pohjanlahdella sekä Simojoessa
(258/1996, muutettu 266/1998 ja väliaikainen lisäys 397/2004, jonka voimassaolo 26.5.2004-30.6.2007)
- 2 Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus ja sen liite b Tornionjoen kalastusalueen kalastussääntö
- 3 Laki kalastuksesta Tornionjoen kalastusalueella
(494/1997)
- 4 Maa- ja metsätalousministeriön päätös, v. 2000 lukien asetus kalastuksesta Tornionjoen kalastusalueella (Suomen puoleisella merialueella ja joella)
(319/1998, muutettu 416/2000, 341/2001, 369/2002)
- 5 Förordning om fisket i Torne älvs fiskeområde (Ruotsin puoleisella merialueella ja joella)
(1997:12, muutettu 1998:12, 2001:12, 2002:16, 2002:26, 2004:18, 2005:14).

Pohjanlahdella

(ei koske Tornionjoen kalastusalueella olevaa merialuetta)

- neljä rajoitusalueetta 1-kohdassa tarkoitetun asetuksen perustella
- Niillä oli 1996-1997 voimassa tiukennetut aikarajoitukset, jolloin Tornion-Muonionjoki lohijokena ja lohien kutujokena heräsi ja luonnonlohi pelastui sukupuutolta. Ennen rajoituksia luonnonlohta oli Itämeressä enää 10 %.
- Vuodesta 1998 lukien meripyyntiä on toistuvasti lisätty aientamalla kutuvaelluksella olevien lohien pyyntiä.

Ks. liite 1.

---

¹ Lohen kalastusta koskevat säännökset vaikuttavat myös erittäin uhanalaisen meritaimenen pyyntiin. Meritaimenkantoihin vaikuttaa lisäksi nykyisin erittäin haitallisesti rantavesien verkkopyynti, jota harjoittavat myös vapaa-ajankalastajat, ja pienet silmäkoot..

- väliaikainen asetus vuodelta 2004 merkitsee, että meripyynnin aiennus vuodesta 1996 vuoteen 2007 on Pohjanlahdella **peräti 19 päivää**
- * **estettävä väliaikaisen asetuksen uusiminen / pysyväistäminen 1.7.2007 jälkeen**
- * **palautettava mieluiten vuosina 1996-1997 voimassa olleet rajoitusajat**
- lisäksi ns. terminaali-alueita, Kemi-, Ii- ja Oulujoen edustat, joilla ei ajallisia rajoituksia; Simojoen edustalla pyynti kielletty 1-15.7.
- * **säädettävä terminaali-alueille rajoitusaikoja, erityisesti Kemijoen terminaali-alueelle, jolla pyydetään runsaasti Tornionjoen lohta, joka on luonnonlohta**

Nykyinen rajajokisopimus ja kalastussääntö

- Rajajokisopimuksen eräiden määräysten lainvastaisuuden vuoksi Suomen ja Ruotsin sääntely eriytyivät v. 1997

Ruotsi (viimeksi FIFS 2005:14 muutokset voimaan 2.6.2005):

- ulompi merialue pyynti sallittu: lohi ja taimen 11.6. alkaen, muut kalalajit 1.6. alkaen kiinteillä pyydyksillä)
- sisempi merialue, pyynti sallittu: lohi ja taimen 3.7. alkaen, muut kalalajit 11.6. alkaen kiinteillä pyydyksillä

Suomi

- merialue: kaikki kalastus kiinteillä pyydyksillä kielletty 1.5. lukien 5.7. päivän loppuun, paitsi ammattikalastajille sallittu lohen, siian ja taimenen pyynti 3.7. alusta lukien
- jokialueilla Suomessa ja Ruotsissa samanlaiset määräykset

Uusi rajajokisopimus ja kalastussääntö

- tulossa valtioneuvostoon uudelleen ministeriön noottien vaihdolla Ruotsin kanssa korjaamin muutoksin (jo allekirjoitettuun) valtiosopimukseen:
  - virheellinen maantieteellisen soveltamisalueen laajennus entiseen verrattuna eli rajajokeen laskevat vesistöt poistetaan soveltamisalueesta
  - 7 § 2 mom: rasvaeväpoistetun lohen ja taimenen osalta tulossa sanamuodon muutos.
Alkuperäisessä: ”Rasvaevän poistolla merkityn lohen tai taimenen kalastus on sallittu tämän pykälän estämättä.” Muutos tietävästi, että saisi ottaa muiden kalalajien pyynnin yhteydessä.
  - määräysten antaminen fiskeriverketiltä hallitukselle

Hyvää

- hyvää: yhteiset kalastusmääräykset koko Tornionjoen kalastusalueelle sekä Ruotsin että Suomen puolella
- lohen ja taimenen kalastuksen aloitus 3.7. lukien; myöhentää nykyisen pyynnin Ruotsin merialueella

Virheitä, puutteita ja ongelmia:

- Merialueella muiden kalalajien kuin lohen ja taimenen pyyntiä kiinteillä pyydyksillä ei rajoiteta ajallisesti lainkaan.
- Merialueella lohen ja taimenen pyynti kiinteillä pyydyksillä laajennetaan muidenkin kuin ammattikalastajien oikeudeksi
- Rasvaeväpoistettua lohta ja taimenta saa ottaa luonnonlohen ja luonnontaimenen pyynnin rajoitusaikanakin merialueella ja joesa.
- Liikkuvien rihmapyydysten/ajelehtivien verkkopyydysten käyttö muun kalan pyyntiin on merellä ja joella sallittua perinteisten apajapaikkojen ulkopuolella kaikkina aikoina.

Johtopäätöksiä

Merialueella palataan heti jäiden lähdön jälkeen asetettaviin verkoviidakkoihin. Ammattikalastajat joutuvat kilpailemaan puoliammattilaisten ja muiden vapaa-ajankalastajien kanssa. Merialueen pyynnin laajentaminen ja selkeiden rajoitusten ja rauhoitusaikojen puuttuminen tekevät tehokkaan valvonnan toteuttamisen mahdottomaksi, minkä ovat todenneet kaikki kalastusta valvovat viranomaistahot: poliisi, rajavartiosto ja TE-keskus.

Pohjanlahdalla 1998 lukien toteuttu ja edelleen toteutuva meripyynnin olennainen aiennus ja ehdotetun rajajokisopimuksen ja Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännön hyväksyminen merkitsisivät tuhoa Tornionjokeen ja muihin Perämereen laskevien jokien luonnonlohi- ja meritaimenkannoille.

Valtioneuvoston palautettava rajajokisopimus kalastussäännön osalta uuteen valmisteluun.

Eduskunta on ainakin kahdesti (1926 ja 1927) hylännyt sille esitetyn valtiosopimuksen ja ainakin yhden kerran jättänyt kokonaan käsittelemättä hallituksen esityksen valtiosopimuksen (ns. Vaarsovan sopimus) hyväksymisestä.² Ei ole säännöksiä eikä liene syntynyt 1970 luvunkaan jälkeen oikeuskäytäntöä, minkä mukaan allekirjoitettu valtiosopimus olisi vietävä eduskunnan käsittelyyn. Joka tapauksessa eduskunta voi hylätä valtiosopimuksen yksinkertaisella enemmistöllä.

Helsingissä 15.2.2006

Kari Kannala
asianajaja
Asianajotoimisto Bützow Nordia Oy
kari.kannala@butzow.com
09 431 531 tai 0500 607278

---

² Ks. Antero Jyränki, Presidentti. 1978.